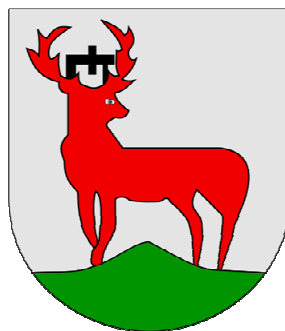

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI

NOWA SŁUPIA

GMINA NOWA SŁUPIA

ZLECENIODAWCA:

GMINA NOWA SŁUPIA

UL. RYNEK 15

26-006 NOWA SŁUPIA

TEL. (041) 31 78 700, fax (041)31 77 221

www.nowaslupia.pl

e-mail: urząd@nowaslupia.pl

WYKONAWCA:

BCO BIURO DORADZTWA BIZNESOWEGO

A. NOWAK, M. BORYTA – BOROWIECKA SP.J.

UL. KRYSZTAŁOWA 4, 25-751 KIELCE

TEL./FAX (041) 343-93-53

www.bco24.eu

e-mail: biuro@bco24.eu

SPIS TREŚCI

WSTĘP.....	3
1 Charakterystyka sołectwa Nowa Słupia, gmina Nowa Słupia.....	6
1.1 Zagospodarowanie przestrzenne.....	6
1.1.1 Położenie, powierzchnia, ludność.....	6
1.1.2 Dotychczasowe przeznaczenie i zagospodarowanie terenów wsi Nowa Słupia.....	10
- Istniejący ład przestrzenny.....	11
- Środowisko przyrodnicze i krajobraz kulturowy.....	13
- Charakterystyka istniejącego systemu transportowego.....	15
- Uzbrojenie techniczne.....	17
1.2 Sfera gospodarcza.....	20
- Struktura podstawowych branż na terenie wsi Nowa Słupia.....	20
1.3 Sfera społeczna.....	21
1.3.1 Demografia.....	21
- Oświata i wychowanie.....	22
- Kultura i sport.....	25
- Ochrona zdrowia.....	27
- Struktura bezrobocia.....	28
1.3.2 Pomoc społeczna.....	28
2 Analiza SWOT.....	29
3 Założenia Planu Odnowy Miejscowości Nowa Słupia.....	31
3.1 Planowane przedsięwzięcia.....	31
3.2 Opis planowanych przedsięwzięć – stan istniejący i planowane działania.....	31
3.2.1 Przebudowa i wyposażenie świetlicy wiejskiej wraz z siłownią i zagospodarowaniem terenu.....	31
3.2.2 Wybudowanie placu zabaw.....	32
3.2.3 Uporządkowanie ciągów pieszych przy ul. Szkolnej i ul. Partyzantów.....	32
3.2.4 Budowa parkingu wraz z zatoczką na „gimbusa” przy Szkole Podstawowej.....	32
3.2.5 Wybudowanie lądowiska dla helikoptera przy remizie OSP.....	33
3.2.6 Budowa ścieżki rowerowej.....	33
4 Realizacja zadań wytypowanych do współfinansowania z działania Osi 3 „Odnowa i rozwój wsi” ³⁴	
5 Harmonogram rzeczowo-finansowy Planu Odnowy Miejscowości Nowa Słupia.....	36
6 Wdrażanie Planu Odnowy Miejscowości Nowa Słupia.....	37
6.1 Instrumenty realizacji.....	37
7 Sposoby monitorowania, oceny i komunikacji społecznej.....	38
7.1 System monitorowania planu odnowy.....	38
7.1.1 Monitoring rzeczowy.....	38
7.1.2 Monitoring finansowy.....	39
8 Sposoby oceny planu odnowy.....	40
9 Uspołecznienie procesu planowania i realizacji.....	40

WSTĘP

Pojawienie się w ramach Funduszy Strukturalnych działania „Odnowa wsi oraz ochrona i zachowanie dziedzictwa kulturowego” otwarło społecznościom wiejskim nowe możliwości finansowe. W ramach tego działania mogą być realizowane projekty, których celem jest podniesienie atrakcyjności turystycznej, inwestycyjnej i kulturowej obszarów wiejskich, jak również projekty nakierowane na poprawę standardu i jakości życia mieszkańców. Realizowane projekty oprócz wymiernych efektów w postaci wyremontowanych budynków, wybudowanych chodników, parkingów, tras turystycznych itp. muszą uwzględniać szersze, pozamaterialne aspekty związane z odnową i ochroną takich wartości jak: tożsamość i dziedzictwo kulturowe. Wieś bowiem coraz bardziej zatracą swój charakterystyczny koloryt. Niszczą zabytki, giną tradycje, rozluźniają się więzi międzyludzkie. Mieszkańcy wsi muszą sami znaleźć odpowiedź na pytanie: Jak budować przyszłość, nie gubiąc przeszłości?

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013¹ określa obszary wiejskie jako miejscowości znajdujące się w granicach administracyjnych:

- gmin wiejskich,
- gmin miejsko – wiejskich z wyłączeniem miast powyżej 5 tysięcy mieszkańców,
- gmin miejskich z wyłączeniem miast powyżej 5 tysięcy mieszkańców,

Rzeczpospolita Polska określiła zadania w zakresie wspierania obszarów wiejskich z udziałem środków pochodzących z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich określonym w Rozporządzeniu Rady / WE / Nr 16698/2005 z dnia 20 września 2005 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich / EFRROW / /Dz. Urz. UE L 277 z 21 października 2005 r. / oraz w przepisach Unii Europejskiej wydanych w trybie tego Rozporządzenia ustawą z 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich / Dz. U Nr 64 poz.427 / .

---

¹ Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju, lipiec 2007.

W ramach priorytetowych kierunków wsparcia obszarów wiejskich 2007 – 2013 zdefiniowano cztery osie:

- Oś 1** - poprawa konkurencyjności sektora rolnego i leśnego
- Oś 2** - poprawa środowiska naturalnego i obszarów wiejskich
- Oś 3** - jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej
- Oś 4** - Leader.

W ramach Osi 3 „Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej” bardzo dobitnie określana jest jakość życia społeczności wiejskiej rozumianej głównie jako zbiór wszystkich funkcji życiowych takich jak praca, wypoczynek, rekreacja, kultura, sport, ale też i tożsamość, integralność przestrzenna i wspólnota.

W ramach tejże Osi 3 akcentuje się oddolne inicjatywy społeczności wiejskich nakierowane na integrację wsi, rozbudzenie bądź reaktywowanie przekazów i zwyczajów kulturowych, odbudowanie i zachowanie tożsamości społeczności wiejskich.

Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z 14 lutego 2008 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013 /Dz. U. Nr 38 poz. 220 / znowelizowane Rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 31 lipca 2008 r. / Dz. U. Nr 156 poz.974/ określiło jako wymóg przy aplikowaniu o środki posiadanie „Planu Odnowy Miejscowości”.

Zgodnie z zapisami Rozporządzenia pomoc finansową mogą uzyskać projekty dotyczące:

- 1) budowy, przebudowy, remontu lub wyposażania budynków pełniących funkcje rekreacyjne, sportowe i społeczno – kulturalne, w tym świetlice i domy kultury, z wyłączeniem szkół, przedszkoli i żłobków;
- 2) budowy, przebudowy, remontu lub wyposażenia obiektów małej architektury;
- 3) budowy, przebudowy lub remontu obiektów sportowych, ścieżek rowerowych, szlaków pieszych, placów zabaw, miejsc rekreacji przeznaczonych do użytku publicznego;
- 4) zakupu towarów służących przedsięwzięciom związanym z kultywowaniem tradycji społeczności lokalnych oraz tradycyjnych zawodów;
- 5) związanych z kształtowaniem obszarów o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, sprzyjających nawiązywaniu kontaktów społecznych, ze względu na ich położenie oraz cechy funkcjonalno – przestrzenne, w szczególności poprzez odnawianie lub budowę placów parkingowych, chodników lub oświetlenia ulicznego;

- 6) urządzania i porządkowania terenów zielonych, parków lub innych miejsc wypoczynku;
- 7) budowy, przebudowy lub remontu małej infrastruktury turystycznej;
- 8) zagospodarowania zbiorników i cieków wodnych w celu wykorzystania ich do rekreacji lub w celu poprawy estetyki miejscowości;
- 9) rewitalizacji budynków wpisanych do rejestru zabytków lub objętych wojewódzką ewidencją zabytków, użytkowanych na cele publiczne, oraz obiektów małej architektury, odnawiania lub konserwacji lokalnych pomników historycznych i miejsc pamięci;
- 10) zakupu i odnawiania obiektów charakterystycznych dla danego regionu lub tradycji budownictwa wiejskiego i ich adaptacji na cele publiczne;
- 11) budowy, przebudowy, remontu lub wyposażania obiektów budowlanych przeznaczonych na cele promocji lokalnych produktów i usług, w tym pawilonów, punktów wystawowych, sal ekspozycyjnych lub witryn;
- 12) odnawiania elewacji zewnętrznych i dachów w budynkach architektury sakralnej wpisanych do rejestru zabytków lub wojewódzkiej ewidencji zabytków i odnawiania cmentarzy wpisanych do rejestru zabytków;
- 13) wyburzenia i rozbiórki zdewastowanych obiektów budowlanych w celu uporządkowania terenu w miejscowości, jeżeli niemożliwe jest ich odnowienie i dalsze użytkowanie – w zakresie koniecznym do realizacji operacji wymienionych w punktach 1 – 12 ;
- 14) zakupu materiału siewnego lub nasadzeniowego roślin wieloletnich – koniecznego do realizacji operacji;
- 15) zakupu sprzętu, materiałów i usług, służących realizacji operacji;
- 16) ogólnych, które są bezpośrednio związane z przygotowaniem i realizacją operacji.

Budowa i realizacja Planu Odnowy Miejscowości - oprócz możliwości uzyskania środków finansowych - poprawia jakość życia mieszkańcom sołectwa poprzez uatrakcyjnienie życia społeczno – kulturalnego, aktywizację społeczności lokalnej utożsamianie się z miejscem zamieszkania i odpowiedzialność za własną przyszłość oraz dumę z możliwości samo spełnienia się.

Przygotowanie niniejszego dokumentu poprzedzone było licznymi spotkaniami, rozmowami z pracownikami Urzędu oraz liderami społeczności lokalnej, zebraniami wiejskimi jak też i analizą przedstawionej dokumentacji.

1 Charakterystyka sołectwa Nowa Słupia, gmina Nowa Słupia

1.1 Zagospodarowanie przestrzenne

1.1.1 Położenie, powierzchnia, ludność

NOWA SŁUPIA

Nowa Słupia położona jest w Górach Świętokrzyskich, na wschodnim krańcu Obniżenia Wilkowskiego. Znajduje się u stóp Łysej Góry (zwanej także Świętym Krzyżem) – drugiego co do wysokości wzniesienia Łysogór. Wieś graniczy ze Świętokrzyskim Parkiem Narodowym, znajdując się w jego otulinie.

Około 5 km na południowy wschód od Słupi położony jest szczyt Góry Jeleniowskiej w Paśmie Jeleniowskim. 3 km na północny wschód znajduje się Góra Chełmowa z rezerwatem przyrody chroniącym naturalne stanowiska modrzewia polskiego.

Nowa Słupia jest punktem początkowym zielonego szlaku turystycznego prowadzącego do Łagowa, czarnego szlaku turystycznego prowadzącego na Szczytniak, czerwonego szlaku rowerowego prowadzącego do Cedzyny oraz czarnego szlaku rowerowego prowadzącego do Opatowa. Przez wieś przechodzi niebieski szlak turystyczny z Łysej Góry do Pętkowic.

W XIII i XIV w. wieś była własnością opactwa benedyktynów na Świętym Krzyżu. Osada nosiła wówczas nazwę Słup. W 1351 r. opaci świętokrzyscy założyli miasto na mocy przywileju króla Kazimierza Wielkiego. Powstało ono w dogodniejszym miejscu, w porównaniu z poprzednim położeniem wsi, noszącej współcześnie nazwę Stara Słupia.

Rozwój miasta związany był z obsługą pielgrzymek na Święty Krzyż. W Nowej Słupi kilkakrotnie zatrzymał się m.in. król Władysław Jagiełło, pielgrzymujący do świętokrzyskiego klasztoru.

W 1405 r. Słupia otrzymała przywilej na odbywanie cotygodniowych targów. Liczba jarmarków z czasem zwiększyła się do dziewięciu. W 1578 r. miasto posiadało 2,5 łana, 21 warsztatów rzemieślniczych, 6 garncy gorzałczanych, młyn i stępę.

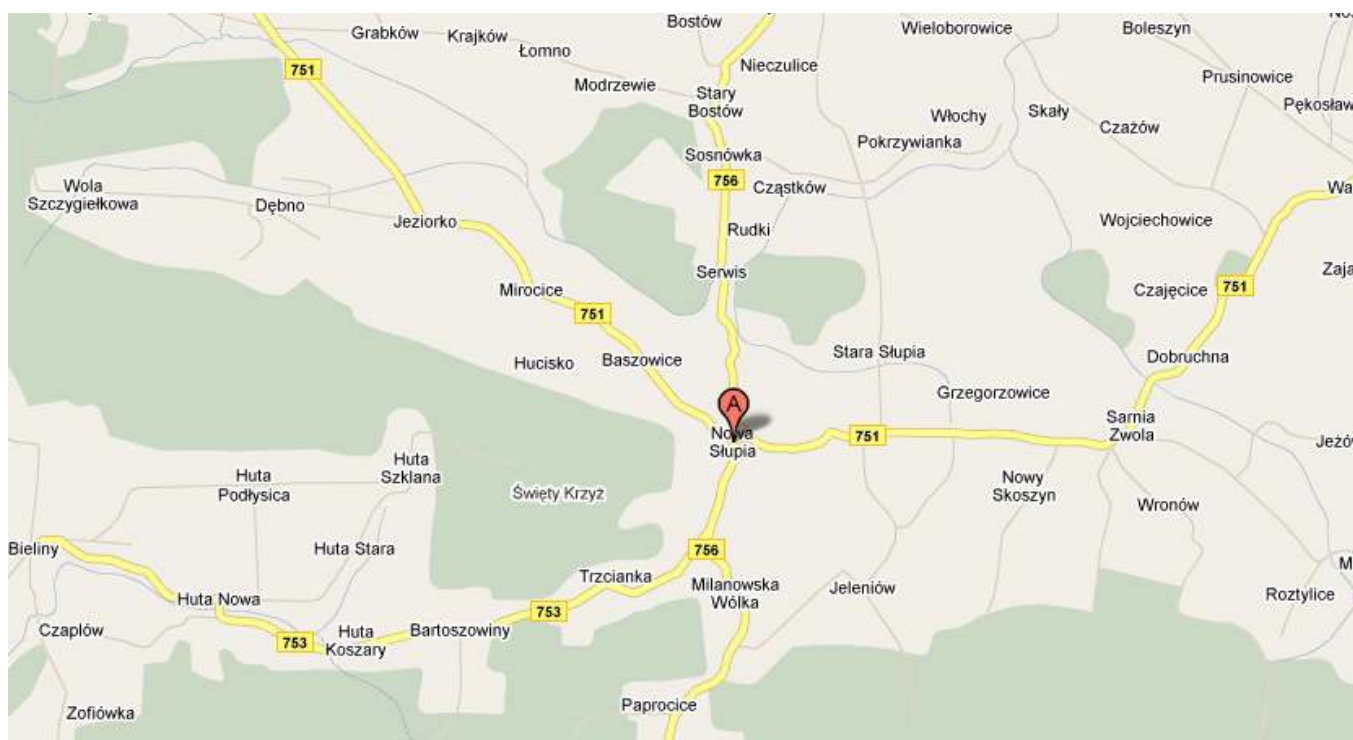
Po kasacji klasztoru w 1819 r. miasteczko podupadło. W 1869 r., po powstaniu styczniowym, Nowa Słupia utraciła prawa miejskie.

Przed II wojną światową osada miała 3350 mieszkańców. Na skutek wojny ich liczba zmniejszyła się do 1353 w 1946 r. W 1959 r. w Nowej Słupi wybudowano wodociąg i dom wycieczkowy. W 1960 r. powstało Muzeum Staropolskiego Hutnictwa.

W latach 1975-1998 Nowa Słupia położona była w województwie kieleckim.

Współcześnie Nowa Słupia jest ośrodkiem turystycznym w Górach Świętokrzyskich. W miejscowości tej co roku odbywa się festyn archeologiczny Dymarki Świętokrzyskie, na którym prezentowane są m.in. starożytne metody wytopu żelaza.

Powierzchnia sołectwa Nowa Słupia wynosi 1396, 09 ha co stanowi 16% powierzchni gminy Nowa Słupia. Obecnie Nowa Słupia liczy 1576 mieszkańców (stan na dzień 31.12.2009)

GMINA NOWA SŁUPIA

Gmina Nowa Słupia, na terenie której leży Sołectwo Nowa Słupia, położona jest w północnej części województwa świętokrzyskiego i we wschodniej części ziemskiego powiatu kieleckiego. Graniczy z gminami Bodzentyn, Pawłów, Waśniów, Łągów i Bieliny. Jej obszar obejmuje wschodnią

część Pasma Łysogór z kulminacją Świętego Krzyża oraz fragment zachodniej części Pasma Jeleniowskiego, w północnej części gminy punktem dominującym jest Góra Chełmowa. Znaczna część obszaru gminy leży w strefie obszarów chronionych Świętokrzyskiego Parku Narodowego i Jeleniowskiego Parku Krajobrazowego. Herbem gminy jest Święty Krzyż Benedyktyński w porożu jelenia stojącego na gołoborzu. Gmina Nowa Słupia posiada wszelkie walory ośrodka turystycznego: piękne widoki, czyste powietrze, urocze szlaki turystyczne prowadzące przez tereny Puszczy Jodłowej oraz wiele godnych uwagi zabytków. Do najważniejszych obiektów dziedzictwa kulturowego można zaliczyć:

- Kościół parafialny z 1678 r. ,
- Dom Opata z XVI w. zwany potocznie „Opatówką”, w którym dawniej mieścił się szpital Św. Michała, a dziś mieści się biblioteka i Punkt Informacji Turystycznej,
- Muzeum Starożytnego hutnictwa im. Mieczysława Radwana – tu można się zapoznać z metoda wytopu żelaza sprzed 2000 lat,
- Szkolne Schronisko Młodzieżowe,
- „Pielgrzym Świętokrzyski” potocznie zwany „Emerykiem”, o którym krążą różne legendy,
- Droga Królewska znajdująca się na terenie Świętokrzyskiego Parku Narodowego, którą pątnicy i królowie przez wieki zmierzali na Święty Krzyż,
- Zespół Klasztorny opactwa pobenedyktyńskiego z kaplicą Olesińskich,
- Kościół Św. Trójcy z relikwiami Krzyża Świętego i obrazami Franciszka Smuglewicza,
- Krypta grobowa ze zwłokami Olesińskiego i księcia Jeremiego Wiśniowieckiego,
- Muzeum Misyjne Misjonarzy Oblatów Maryi Niepokalanej,
- Muzeum Przyrodniczo-Leśne Świętokrzyskiego Parku Narodowego.

Na terenie Parku można spotkać unikalne okazy fauny i flory oraz rumowiska skalne zwane gołoborzem.

Corocznie od 1967 roku w miesiącu sierpniu odbywają się w Nowej Słupi „Dymarki Świętokrzyskie”, podczas których pokazywany zostaje wytop rudy żelaza w „piecach dymarskich” sposobem takim, jak przed 20-stoma wiekami. Przez tereny gminy przechodzą trzy ważne drogi o znaczeniu ponadlokalnym: droga nr 751 Suchedniów-Ostrowiec Św., droga nr 753 Wólka Milanowska-Wola Jachowa, droga nr 756 Starachowice-Łagów.

Gmina Nowa Słupia zajmuje 8594 ha powierzchni. Obejmuje 20 sołectw.

Jednostki pomocnicze wchodzące w skład gminy to następujące sołectwa:

1. Bartoszowiny – 193,10 ha
2. Baszowice – 376,05 ha
3. Cząstków – 278,03 ha
4. Dębniak – 200,09 ha
5. Dębno – 586,01 ha
6. Hucisko – 78,03 ha
7. Jeleniów – 1100,53 ha
8. Jeziorko – 904,15 ha
9. Milanowska Wólka – 187,10 ha
10. Mirocice – 432,09 ha
11. Nowa Słupia – 1396,09 ha
12. Paprocice – 168,04 ha
13. Pokrzywianka – 283,59 ha
14. Serwis – 491,21 ha
15. Skały – 237,45 ha

16. Sosnówka – 214,57 ha
17. Stara Słupia – 820, 15 ha
18. Trzcianka – 245, 19 ha
19. Włochy – 281, 30 ha
20. Rudki – 121,51 ha

Źródło: Urząd Gminy w Nowej Słupi

1.1.2 Dotychczasowe przeznaczenie i zagospodarowanie terenów wsi Nowa Słupia

Podstawową funkcją gospodarczą gminy jest rolnictwo. Na ogólną powierzchnię gminy (8594 ha) przypada 5479 ha użytków rolnych, co stanowi 64% terenu gminy. Na terenie gminy Nowa Słupia przeważają gospodarstwa o powierzchni od 1 ha do 5 ha, które stanowią 66,28% ogólnej powierzchni użytków rolnych. Szczegółową strukturę użytkowania gruntów na terenie gminy, na której jest zlokalizowane sołectwo Nowa Słupia, przedstawia Tabela.

Struktura użytkowania gruntów.

Rodzaj użytków	Powierzchnia w hektarach	Procentowy udział
Ogółem	5479	100
Użytki rolne ogółem	4914	89,70
w tym:		
Grunty orne	3483	63,60
Sady	221	4,00
Łąki trwałe	1066	19,50
Pastwiska trwałe	143	2,60
Użytki leśne ogółem	160	2,90
Pozostałe grunty	405	7,40

Źródło: dane GUS –NSP 2002

Powierzchnia zasiewów głównych ziemiopłodów

Rodzaj użytków	Powierzchnia w hektarach	Procentowy udział

Ogółem powierzchnia zasiewów	2873	100
Zboża ogółem	2229	77,60
Strączkowe jadalne na ziarno	1	0,0
Ziemniaki	441	15,40
Przemysłowe	2	0,1
Pastewne	69	2,40
Pozostałe	131	4,60

Źródło: dane GUS –NSP 2002

Struktura wielkości gospodarstw rolnych wg. siedziby gospodarstwa

Grupy obszarowe użytków rolnych	Powierzchnia W hektarach
Ogółem	5479
do 1 ha	317
1-5	3632
5-10	1263
10-15	121
15 i więcej	146

Źródło: dane GUS –NSP 2002

Wadą rejonu jest zbyt duże rozdrobnienie gospodarstw nie sprzyjające planowaniu produkcji rolnej towarowej. Zaletą jest możliwość prowadzenia wysokodochodowej produkcji rolnej ekologicznej. Użytki rolne o powierzchni ponad 15 ha stanowią zaledwie 2,66% ogólnej powierzchni użytków i użytkowane są przez 6 właścicieli gospodarstw rolnych.

- Istniejący układ przestrzenny

Układ przestrzenny Nowej Słupi posiada charakter placowy (centrum osady stanowi owal placu, zwany niekiedy nawisem, przy

którym zlokalizowane są budynki użyteczności publicznej oraz zabudowa mieszkaniowa).

Zabudowa centrum miejscowości jest zwarta, stanowi nieprzerwaną pierzeję wokół rynku z podwórzami zlokalizowanymi na tyłach budynków.

Uliczki boczne w promieniu kilkuset metrów od Rynku również zabudowane są jednolitą pierzeją w tym samym stylu, co centrum Nowej Słupi. Na obrzeżach miejscowości można dopiero zaobserwować rozproszenie zabudowy charakterystyczny dla gospodarstw rolnych. Tak jak i w innych miejscowościach gminy, zabudowania stare, nowsze i najnowsze przeplatają się między sobą.

Na terenie sołectwa znajdują się m.in. również:

- Urząd Gminy Nowa Słupia
- Urząd Pocztowy
- Punkt informacji turystycznej
- Kompleks archeologiczny „Piecowisko”
- Kościół parafialny z 1678 r. ,

- Dom Opata z XVI w. zwany potocznie „Opatówką”, w którym dawniej mieścił się szpital Św. Michała, a dziś mieści się biblioteka i Punkt Informacji Turystycznej,
- Muzeum Starożytnego hutnictwa im. Mieczysława Radwana – tu można się zapoznać z metoda wytopu żelaza sprzed 2000 lat,
- Szkolne Schronisko Młodzieżowe,
- Szkoła Podstawowa
- Gimnazjum
- Bank Spółdzielczy
- Remiza Ochotniczej Straży Pożarnej
- Przystanek autobusowy
- Ośrodek zdrowia
- Wiele punktów handlowych, gastronomicznych

- **Środowisko przyrodnicze i krajobraz kulturowy**

Nowa Słupia położona są w malowniczej kotlinie u podnóża Łysej Góry, zwanej również Świętym Krzyżem. Obszar sołectwa charakteryzuje się urozmaiconą rzeźbą terenu. Związane jest to z budową geologiczną oraz procesami geomorfologicznymi. Gmina Nowa Słupia jest terenem o walorach prawie nieskażonego ekosystemu. Pozbawiony zanieczyszczeń klimat jest tu ostrzejszy niż na pozostałym obszarze (klimat podgórski) województwa świętokrzyskiego.

Tereny Nowej Słupi to bogate w zabytki archeologiczne region prastarego hutnictwa i wytopu żelaza w piecach zwanych dymarkami. Dzięki wielkiemu zaangażowaniu pokoleń od kilkudziesięciu lat organizowana jest plenerowa impreza na skale ogólnokrajową i wręcz unikatowa w skali Europy. Od różnorodnych i często bardzo wyrafinowanych metod badawczych, którymi posiłkuje się współczesna archeologia ważne miejsce zajmuje eksperyment naukowy. Empiryczne prześledzenie różnych zjawisk, procesów, a zwłaszcza technologii produkcji i odniesienie ich do dostępnych analogii etnograficznych, jest poniekąd koniecznością wynikającą z ograniczonej wymowy źródeł archeologicznych, które z reguły, tylko w bardzo ogólny sposób pozwalają odtworzyć realia minionych epok. Na gruncie takich właśnie naukowych dociekań powstały "Dymarki świętokrzyskie"- wielka impreza plenerowa regionu świętokrzyskiego

Gmina, na terenie której znajduje się Sołectwo, posiada niekorzystne warunki hydrogeologiczne. Jej obszar cechuje stosunkowo mała wydajność ujęć wodnych lub ich brak. Terenem bezwodnym jest przede wszystkim obszar głównego pasma Gór Świętokrzyskich. Niemal cała gmina leży w zlewni rzeki

Kamiennej; zachodni skrawek gminy leży w zlewni rzeki Nidy, zaś skrajna część południowo - wschodnia należy do zlewni rzeki Czarnej Staszowskiej. Głównymi rzekami gminy są Czarna Woda i Pokrzywianka, o wodach III i II klasy czystości. Rzeki te charakteryzują się niekorzystnym rozkładem zasobów wód w ciągu roku (notuje się tu wysokie stany wód na wiosnę oraz niskie stany wód w okresie letnim). Retencja wód powierzchniowych nie pokrywa dodatniego bilansu wodnego, co sprzyja pogłębianiu się deficytu wody.

W gminie dominują gleby lekkie. Około 40% gruntów ornych ma właściwe stosunki wodne; gleb okresowo suchych jest około 18%. Około 40% powierzchni gminy zajmują gleby okresowo nadmiernie uwilgotnione, wymagające zmeliorowania. Erozją zagrożonych jest około 15% gruntów ornych. Grunty w klasach bonitacyjnych I – III zajmują około 37% obszaru gminy, zaś w klasie IV około 38% obszaru gminy.

Lasy na terenie gminy zajmują powierzchnię ponad 2.200 hektarów i skupiają się w trzech większych kompleksach w paśmie Łysogór, na Górze Chełmowej i w rejonie Serwisu Dąbrowy. Większość drzewostanów położonych na terenie gminy była w minionych latach stale zagrożona szkodliwym oddziaływaniem zanieczyszczeń, których natężenie jest ostatnio obniżone dzięki wprowadzaniu odpowiednich instalacji i w części

ograniczeniem szkodliwej produkcji. Gospodarka leśna prowadzona jest na podstawie planów urządzania lasów, opracowywanych na okresy 10-letnie na terenach chronionych podlega zasadom wynikającym z odpowiednich planów ochrony. Większa część gminy znajduje się na terenie Świętokrzyskiego Parku Narodowego, który zajmuje tu 1.839 ha. Na terenie gminy znajdują się cztery rezerваты ściśle przyrody (w granicach Parku na Górze Chełmowej, Świętym Krzyżu, w Wąwozie w Skałach, oraz Góry Jeleniowskiej. Obszar gminy obejmuje także część terenu Jeleniowskiego Parku Krajobrazowego, obejmujący zalesione tereny Pasma Jeleniowskiego.

- **Charakterystyka istniejącego systemu transportowego**

Charakterystyka układu drogowego

Przez Nową Słupię przebiegają drogi wojewódzkie:

751 – z Suchedniowa do Ostrowca Świętokrzyskiego

753 – do Woli Jachowej (łącząca Słupię z Kielcami)

756 – ze Starachowic do Stopnicy

Ogólna ocena układu komunikacyjnego sołectwa i gminy Nowa Słupia

Układ kolejowy

Na terenie Sołectwa Nowa Słupia nie występują linie kolejowe. Najbliżej położonymi stacjami PKP są: Starachowice, Ostrowiec Św. i Kielce. Województwo świętokrzyskie położone jest w środkowo-południowej części Polski, na skrzyżowaniu ważniejszych szlaków komunikacyjnych o znaczeniu międzynarodowym i krajowym. Posiada słabo rozwiniętą sieć kolejową. Do głównych linii kolejowych zalicza się szlaki:

- Warszawa – Kielce z rozgałęzieniem na Kraków i Katowice;
- Łódź – Skarżysko-Kamienna – Starachowice – Ostrowiec Świętokrzyski – Rozwadów
- Kielce – Częstochowa.

Ponadto: Linia Hutniczo-Siarkowa oraz Centralna Magistrała Kolejowa.

Komunikacja samochodowa

Nowa Słupia, będąca siedzibą władz gminy, stanowi ważny węzeł dróg, ponieważ krzyżują się tu drogi z głównych miast województwa świętokrzyskiego: z Kielc odległych o 35 km, Ostrowca Św. odległego o 30 km i Starachowic - 27 km.

Podstawowy układ drogowy gminy tworzą drogi:

- ◆ wojewódzkie:
  - nr 751 Suchedniów – Bodzentyn - Nowa Słupia - Ostrowiec Świętokrzyski
  - nr 753 Wólka Milanowska - Wola Jachowa
- ◆ powiatowe:

- nr 15938 Sosnówka – Włochy - Wieloborowice,
- nr 15940 Cząstków-Stara Słupia,
- nr 15941 Stara Słupia – Grzegorzowice - Sarnia Zwola,
- nr 15943 Nowa Słupia - Św. Krzyż ,
- nr 15944 Waśniów - Jeleniów,
- nr 15945 Wólka Milanowska - Jeleniów,
- nr 15946 Stara Słupia - Jeleniów,
- nr 15948 Bartoszowiny - Lechów,
- nr 15899 Wola Szczygiełkowa - Jeziorko,
- nr 15508 Święty Krzyż - Huta Nowa,
- nr 15897 Wojciechów – Dębno.

Drogi te uzupełniają sieć dróg gminnych. Dużą gęstością dróg cechują się północno-wschodnie wsie gminy, przez które przebiegają liczne drogi powiatowe. Drogi wojewódzkie mają nawierzchnię bitumiczną; są dość wąskie, jednopasmowe; niektóre odcinki wymagają modernizacji. Drogi powiatowe kryte są asfaltem, betonem asfaltowym, a nawet czasami się zdarza, że jeszcze mają nawierzchnię żuźlową. Są to również drogi jednopasmowe wymagające większych inwestycji finansowych na poprawę ich stanu.

Na infrastrukturę drogową w gminie Nowa Słupia składa się 83,40 kilometry odcinków dróg, z czego drogi gminne stanowią 43,90 km, w tym 25,46 km utwardzonych, a drogi dojazdowe do gruntów rolnych i leśnych – 39,50 km

Teren gminy obsługiwany jest przez autobusy PKS. Kursy pospieszne wykonywane są do Kielc i Ostrowca, a także do Lublina, Staszowa i do Warszawy.

Ważną rolę odgrywają prywatni przewoźnicy wykorzystujący najczęściej luki w rozkładzie komunikacji autobusowej. Również konkurencyjne ceny biletów i szybkość dojazdu w dużej mierze przyczyniły się do prężnego rozwoju i popularności tego rodzaju środka transportu. Sieć dróg publicznych w województwie jest średnio rozwinięta. Najważniejsze szlaki kołowe to:

- droga nr K-7 – Kraków – Warszawa
- droga nr K-9 – Rzeszów Warszawa
- droga nr K-74 – Piotrków – Lublin.

W ostatnich latach rozwój inicjatywy prywatnej w dziedzinie komunikacji spowodował znaczne udogodnienia w przemieszczaniu się w przestrzeni. Z Kielc praktycznie do wielu sołectw w gminie

można dojechać mini-busami, które umożliwiają także komunikację wewnątrz gminy i z gminami sąsiednimi.

- Uzbrojenie techniczne

System wodociągowy

Istniejący system sieci wodociągowych w gminie Nowa Słupia oparty jest na dwóch ujęciach wody:

- ◆ ujęcie wody w Rudkach o wydajności 24 m³/h
- ◆ ujęcie Zamkowa Wola o wydajności 47 m³/h

Natomiast ujęcie wody na potrzeby lokalne składa się z ośmiu czynnych studni głębinowych:

Ujęcia wód wgłębnych na terenie gminy Nowa Słupia

Lp.	Miejscowość	Użytkownik	Głębokość studni	Ujmowany poziom	Wydajność w m ³ /d
1	Jeziorko	Zakład Produkcji Artykułów Spożywczych	50. 0	Sylur	
2	Baszowice Stare	Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska	21. 0		
3	Baszowice	Wieś	64. 0	Sylur	
4	Sosnówka	Piekarnia – wł. prywatna	30. 0	Sylur	
5	Sosnówka	Prywatna	15. 0	Sylur	
6	Sosnówka	Dom GS	42. 0	sylur	18. 0
7	Skały	Miejskie Przedsiębiorstwo Robót Drogowych	30. 0	Dewon środkowy	0. 94/12. 5
8	Bartoszewiny	wieś	70. 0		-

Źródło: Urząd Gminy w Nowej Słupii

Gmina Nowa Słupia zwodociągowana jest w 67%. Istniejący system zaopatrzenia w wodę oparty jest o ujęcie wód oraz system sieci wodociągowych, na potrzeby którego użytkowane są ujęcia wody w Rudkach o wydajności 15 m³/h oraz ujęcie wody w Zamkowej Woli (Gmina Łagów) o wydajności 37,5 m³/h. Długość sieci wodociągowej wynosi 75,34 km, do której przyłączone są 1642 gospodarstwa i posesje. Wskaźnik długości sieci wodociągowej na 1 km² powierzchni dla gminy Nowa Słupia wynosi 0,88 km/km² i jest niższy niż ten sam wskaźnik dla powiatu kieleckiego (1,0 km/km²) oraz województwa świętokrzyskiego (0,99 km/km²).

System kanalizacyjny

Odprowadzanie ścieków sanitarnych

Oczyszczalnie ścieków na terenie gm. Nowa Słupia

Lp.	Lokalizacja	Wydajność	Uwagi
1	Oczyszczalnia ścieków w Rudkach (mechaniczno – biologiczna)	Q _{sr} dobowe – 664 m ³ /d Q _{max} dob – 764 m ³ /d Q _{min} dob – 81. 1 m ³ /d	w bardzo złym stanie technicznym
2	Oczyszczalnia „Nowa Słupia” w Starej Słupi	Q _{sr} dobowe- 325m ³ /d Q _{max} dobowe- 450 m ³ /d	połączona jest z kanalizacją ogólnospławną wybudowaną w Nowej Słupi

Źródło: Urząd Gminy w Nowej Słupi

Gminną sieć kanalizacyjną tworzą dwie oczyszczalnie ścieków (w Rudkach i Starej Słupi), do których dopływają ścieki z bytowo – gospodarcze z Rudek, Nowej Słupi oraz ścieki dowożone z indywidualnych gospodarstw. Długość sieci kanalizacyjnej w gminie Nowa Słupia wynosi 21,33 km., co sprawia, że gmina jest skanalizowana w 14%. Na obszarze gminy występuje duża dysproporcja pomiędzy siecią wodociągową a kanalizacyjną.

W zakresie zaopatrzenia w gaz

Na terenie gminy prawie wszystkie gospodarstwa domowe wyposażone są w indywidualne małe źródła ciepła. Jedynie na terenie Rudek funkcjonują dwa rodzaje źródeł ogrzewania. Z centralnego

ogrzewania korzystają tylko mieszkańcy dwóch bloków osiedlowych i są to kotłownie węglowe, zaś pozostali mieszkańcy wsi korzystają z ogrzewania z własnych systemów grzewczych (piece kaflowe, kotłownie itp.). Niestety, na terenie gminy nie ma żadnych sieci gazowych.

Centralne ogrzewanie na terenie gminy posiada 1361 budynków, w tym lokalnych 1355. Ciepłą wodę bieżącą posiadają 1563 mieszkania.

Gmina nie posiada sieci gazociągu. Dystrybucja gazu na potrzeby bytowe mieszkańców odbywa się za pomocą przenośnych butli na propan – butan, z których korzysta większość mieszkań. W najbliższym czasie planowana jest inwestycja, polegająca na gazyfikacji gminy.

W zakresie elektroenergetyki

Na terenie gminy funkcjonuje Główny Punkt Zasilania 110/15 kV (w Starej Słupi). Sieć rozdzielcza 15 kV na terenie gminy konfigurowana jest w oparciu o w/w GPZ, z którego wyprowadzonych jest 8 linii magistralnych. Na terenie gminy istnieje 124,13 km sieci napowietrznych 15 kV oraz 73 stacje trafo SN/nn (w tym 2 wewnętrzne). W planach Zakładu Energetycznego w Skarżysku przewidywana jest ok. 2010 roku likwidacja odcinka sieci 220 kV przechodzącej obok Parku Narodowego, a także dalsza modernizacja sieci.

W zakresie gospodarki odpadami

Obszar Sołectwa Nowa Słupia obsługuje powstała w 1997 roku firma EKOM Spółka Jawna, której głównym profilem działalności są usługi komunalne, polegające na wywozie i utylizacji odpadów stałych i płynnych. Jako jedna z nielicznych firm w branży komunalnej posiada własną sortownię odpadów. Prowadzi także odzysk surowców wtórnych zgodnie z normami Unii Europejskiej.

W zakresie telekomunikacji

Gmina Nowa Słupia posiada sieć telefonii przewodowej wraz z centralą, która jest własnością TP S.A. oraz linie światłowodową, które w pełni pokrywają aktualne zapotrzebowanie mieszkańców. Poza siecią telefonii TP na terenie gminy działają również trzej operatorzy telefonii komórkowej: Orange, Era GSM i Plus GSM.

1.2 Sfera gospodarcza

- Struktura podstawowych branż na terenie wsi Nowa Słupia

Okoliczni mieszkańcy utrzymują się z pracy w małych, indywidualnych gospodarstwach rolnych, z pracy sezonowej lub dorywczej; niektórzy w poszukiwaniu pracy wyjeżdżają za granicę. Tylko nieliczni mają stałą pracę zawodową. Poważnym problemem społecznym jest trudna sytuacja materialna wielu rodzin. Często są to rodziny wielodzietne, gdzie brakuje środków do życia. Na terenie sołectwa działalność gospodarczą prowadzi 101 podmiotów, w tym:

- sklepy spożywcze i spożywczo-przemysłowe – 19
- handel obwoźny oraz sprzedaż detaliczna poza siecią sklepową – 11
- pozostałe punkty handlowe (sklepy meblowe, motoryzacyjne, kioski, sklepy z pamiątkami itp.) – 15
- apteki – 4
- prywatne gabinety lekarskie oraz opieka pielęgniarska – 4
- działalność produkcyjna i usługowa – 25
- zakłady fryzjerskie i kosmetyczne – 5
- prywatna nauka języków obcych – 3
- skup i sprzedaż płodów rolnych – 3
- kwaciarnie – 2
- gastronomia, kawiarnie – 4
- campingi, domy noclegowe – 2
- piekarnie – 1
- księgarnie – 1
- zakłady fotograficzne – 1
- usługi krawieckie – 1

1.3 Sfera społeczna

1.3.1 Demografia

Ogólna liczba mieszkańców terenu gminy Nowa Słupia na dzień 31 grudnia 2009 roku liczyła 10.149 osób. Z danych urzędu gminy wynika, że struktura ludności w poszczególnych sołectwach na dzień 31.12.2009 r. przedstawiała się następująco:

Lp.	Miejscowości wchodzące w skład gminy	Pow. w km ²	Ludność na dzień 31.12.2009	Gęstość zaludnienia na 1 km ²
			Ogółem	x
1.	Bartoszewiny	1,93	262	~136
2.	Baszowice	3,76	438	~116
3.	Cząstków	2,78	478	~172
4.	Dębniak	2	198	~99
5.	Dębno	5,86	496	~85
6.	Hucisko	0,78	88	~113
7.	Jeleniów	11,01	752	~68
8.	Jeziorko	9,04	912	~101
9.	Milanowska Wólka	1,87	247	~132
10.	Mirocice	4,32	537	~124
11.	Nowa Słupia	13,96	1576	~113
12.	Paprocie	1,68	202	~120
13.	Pokrzywianka	2,84	329	~116
14.	Serwis	4,91	312	~64
15.	Skąły	2,37	198	~84
16.	Sosnówka	2,15	611	~284
17.	Stara Słupia	8,2	1022	~125
18.	Trzcianka	2,45	193	~79
19.	Włochy	2,81	368	~131
20.	Rudki	1,12	1830	~1500
Ogółem		85,84	11049	~129

W/w dane zostały opracowane przez Urząd Gminy w Nowej Słupi

Średnia gęstość zaludnienia na 1 km² w gminie Nowa Słupia wynosi 129 osoby. Największą gęstość zaludnienia zanotowano w miejscowościach Rudki i Sosnówka. Wysoka gęstość zaludnienia w sołectwie Rudki wynika z zagospodarowania przestrzennego tego obszaru, gdzie dominuje zabudowa osiedlowa w postaci bloków mieszkalnych.

Z danych statystycznych opracowanych pod koniec ubiegłego roku przez Urząd Gminy wynika, że w całej gminie Nowa Słupia odnotowuje się niewielki ujemny przyrost naturalny. Zjawisko to jest spowodowane ogólnokrajową tendencją spadkową urodzeń, wynikającą przede wszystkim z wciąż niepewnej sytuacji na rynku pracy.

- Oświata i wychowanie

A. Wychowanie przedszkolne

Na terenie gminy znajdują się:

Lp.	Nazwa ośrodka	Ogółem
1.	Publiczne Przedszkole w Rudkach	50
2.	Ognisko przedszkolne w Rudkach	16
3.	Ognisko przedszkolne w Nw. Słupi	21

Zestawienie wykonano na potrzeby Urzędu Gminy w Nw. Słupi na rok szkolny 2009/10

B. Szkolnictwo

Bazę oświatowo – wychowawczą w gminie Nowa Słupia stanowi: 7 szkół podstawowych, 2 gimnazja i 2 przedszkola. Oprócz tego na terenie gminy funkcjonuje jedna szkoła prowadzona przez Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Wsi Paprocice.

Plan Odnowy Miejscowości NOWA SŁUPIA

	SP Nowa Słupia	SP Rudki	SP Pokrzy- wianka	SP Stara Słupia	SP Jeleniów	SP Miro- cice	SP Jeziorko	Gim. Nr 1 w Nowej Słupi	Gim. Nr 2 w Rudkach	Razem
Liczba dzieci	223	219	66	79	56	77	100	233	193	1 246
Liczba nauczycieli	21	24	14	12	14	12	12	25	24	158
Liczba klas	11	10	5	5		5	6	11	9	62

Źródło: zestawienie wykonano na potrzeby Urzędu Gminy w Nw. Słupi na rok szkolny 2009/2010

Sposobem wypełnienia niszy edukacyjnej jest organizowanie w szkołach, w ramach godzin przeznaczonych do dyspozycji dyrektorów, różnego rodzaju kół zainteresowań. Tabela poniżej przedstawia liczbę godzin lekcyjnych przeznaczonych na prowadzenie kół zainteresowań.

Lp.	Nazwa placówki	Liczba godzin lekcyjnych/nazwa koła							
		przedmiotowe	regionalne/ historyczne	informatyczne	teatralne	muzyczne	przyrodniczo- ekologiczne	językowe	SKS
1.	SP Nw. Słupia			6		1		5	4
2.	SP Rudki			1	1	1	1	4	1
3.	SP Pokrzywianka	1				1	1		2
4.	SP Słupia Stara			3			2	8	
5.	SP Jeleniów			1				1	
6.	SP Mirocice						2	2	
7.	SP Jeziorko	2		1			4	3	
8.	SP Paprocice								
9.	Gim. Nr 1					3			
10.	Gim. Nr 2	6			1	2		3	
11.	Zespół Szkół nr 8		15				10	30	15
	Ogółem	9	15	12	2	8	20	56	22

Źródło: opracowane na potrzeby GOPS w Nw. Słupi.

Niestety, nie wszystkie placówki szkolne na terenie gminy są przystosowane do nauki dzieci niepełnosprawnych. Przede wszystkim występują tzw. bariery architektoniczne uniemożliwiające dzieciom niepełnosprawnym swobodne poruszanie się na terenie szkoły. Poniżej zamieszczona tabela przedstawia faktyczną liczbę uczniów niepełnosprawnych.

Lp.	Nazwa szkoły	Liczba uczniów niepełnosprawnych						
		ogółem	upośledzenie umysłowe w stopniu			słabo - widzący	z niepełnospraw. ruchową	z niepełnospraw. sprężoną
			lekkim	umiarkowanym	głębokim			
1.	SP Nw. Słupia	5	3	2				
2.	SP Rudki	8	1	4	2		1	
3.	SP Pokrzywianka	3	1	1	1			
4.	SP Słupia Stara	1			1			
5.	SP Jeleniów							
6.	SP Mirocice	1		1				
7.	SP Jeziorko	1		1				
8.	Gim. Nr 1							
9.	Gim. Nr 2	4	3	1				
Ogółem		23	5	10	4		1	

Źródło: opracowane na potrzeby GOPS w Nw. Słupi.

Ogólna liczba uczniów objętych nauczaniem indywidualnym:

- z uwagi na stan zdrowia uniemożliwiający uczęszczanie dziecka do szkoły: - 17
- dzieci zakwalifikowane do zajęć rewalidacyjnych: - 9

Lp.	Nazwa szkoły	Nauczanie indywidualne		Zajęcia rewalidacyjne	
		Liczba uczniów	Liczba godzin	Liczba uczniów	Liczba godzin
1.	SP Nw. Słupia	4	30	2	16
2.	SP Rudki	6	46		
3.	SP Pokrzywianka	1	6	1	10
4.	SP Słupia Stara			1	10
5.	SP Jeleniów				
6.	SP Mirocice	1	6		
7.	SP Jeziorko	1	6		
8.	Gim. Nr 1	4	40	4	
9.	Gim. Nr 2			1	3
Ogółem		17	134	9	39

Większość szkół z terenu Gminy próbuje samodzielnie pozyskać dodatkowe środki pieniężne pochodzące z różnych źródeł zewnętrznych, np. z dotacji unijnych, na wzbogacenie swych programów nauczania. Dobrymi przykładami pozyskiwania tego typu wsparcia jest np. uczestnictwo niektórych szkół w programach realizowanych z funduszy Unii Europejskiej:

Lp.	Nazwa projektu	Nawiązana współpraca	Czas trwania projektu	Placówka
1.	„Sokrates Commenius”	Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji (program UE)	2006-2007	Publiczne Gimnazjum w Nowej Słupi
2.	Commenius „Uczenie się przez całe życie”	Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji (program UE)	2007-2008	Publiczne Gimnazjum w Nowej Słupi
3.	„Być dobry jak chleb” „Dla każdego coś dobrego”	Świętokrzyski Kurator Oświaty (program w ramach wyrównywania szans edukacyjnych)	2007	Publiczna Szkoła Podstawowa w Rudkach Publiczne Gimnazjum Nr 2 w Rudkach
4.	„Podróże w czasie i przestrzeni” w tym:	Świętokrzyski Kurator Oświaty	2007	
	„Z rycerzami za pan brat”			Publiczne Gimnazjum Nr 2 w Rudkach
	„To jest ojczyzna duszy”			Publiczne Gimnazjum Nr 2 w Rudkach
	„Śladami powstańców 1863r.”			Publiczna Szkoła Podstawowa w Nowej Słupi
	„Śladami pierwszych Powstańców”			Publiczne Szkoły Podstawowe w Starej Słupi, Jeleniowie i Pokrzywiance
	„Ludzie ludziom zgotowali ten los”			Publiczna Szkoła Podstawowa w Rudkach
	„Wędrówki szlakami miejsc pamięci narodowej”			Publiczne Gimnazjum Nr 2 w Rudkach
5.	„Polsko – ukraińska wymiana młodzieży”	Świętokrzyski Kurator Oświaty	2007	Publiczna Szkoła podstawowa w Nowej Słupi
6.	„Kuźnia Pomysłów”	EFS WSE i NS	2007-2008	Publiczna Szkoła Podstawowa w Nowej Słupi

- Kultura i sport

Sport i kultura fizyczna rozwijana jest przede wszystkim przez uczniowskie kluby sportowe, działające przy większości szkół podstawowych, jak również przez Gminny Klub Sportowy w Rudkach. Jednak na terenie gminy w sposób szczególnie odczuwalny jest brak dobrze wyposażonego zaplecza sportowego – brak jest zarówno sprzętu sportowego, jak i hal sportowych czy boisk piłkarskich.

Znajdujący w Rudkach **Gminny Ośrodek Kultury** jest prężnie działającą instytucją, będącą głównym organizatorem „**Dymarek Świętokrzyskich**”. Ta z wieloletnią tradycją impreza jest połączeniem historii i współczesności. To doskonała okazja do zapoznania się nie tylko ze starożytnymi metodami wytopu żelaza, do poznania folkloru świętokrzyskiego, ale także są sprzyjająca okoliczność do aktywnego wypoczynku u podnóża Łysej Góry. Główną atrakcją tego przedsięwzięcia poznawczo-badawczego jest wytop żelaza w piecach ziemnych zwanych dymarkami metodą stosowaną przed dwoma tysiącami lat. Corocznie przygotowywanych jest dla turystów i mieszkańców okolic moc atrakcji. Na festynie można podziwiać oraz nabyć wyroby rękodzielników: malarzy, rzeźbiarzy i garncarzy oraz innych twórców ludowych. Każdego roku „Dymarki Świętokrzyskie” - impreza o ugruntowanej renomie i tradycji pokoleń - przyciąga zawsze tysiące turystów, którzy wyjeżdżają z bagażem niezapomnianych wrażeń.

GOK jest organizatorem wielu imprez m.in.: **Przełądu Piosenki Turystycznej i Regionalnej, Przełądu Zespołów Jasełkowych, Nocnego Czytania, corocznej Pielgrzymki Jagielly Ogólnopolskiego Nocnego Rajdu Świętokrzyskiego, Sesji popularnonaukowej o benedyktynach świętokrzyskich, Gali Boku, Zawodów Wędkarskich, koncertów kameralnych oraz corocznego Festynu Rodzinnego.**

W miejscowości Rudki swoją siedzibę ma występujący w 4 lidzie Klub Piłkarski **GKS Rudki**. Prężnie działający od 1958 roku w 2008 obchodził 50-lecie swojego istnienia. Ideą założenia Klubu było danie młodym ludziom możliwości realizacji piłkarskich marzeń, poczucia własnej wartości i sportowej realizacji. Drużyna bardzo zapisała się w historii piłki nożnej bliższego i dalszego regionu. Zaznaczyła ważne miejsce na mapie Kieleckiego i Świętokrzyskiego Związku Piłki Nożnej. Klub ściśle współpracuje z Urzędem Gminy – przykładem były organizowane Turnieje Gmin, Turnieje Sołtysów.

W Mirocicach prężnie działa Koło Gospodyń Wiejskich. Obecnie do koła należy około 40 pań, nie tylko z Mirocic, ale także z Huciska, Baszowic, Serwisu.

- **Ochrona zdrowia**

Podstawową opiekę zdrowotną nad mieszkańcami gminy sprawuje Samodzielny Publiczny Gminny Zakład Opieki Zdrowotnej w Nowej Słupi, w skład którego wchodzi :

1. Ośrodek Zdrowia w Nowej Słupi
2. Ośrodek Zdrowia w Rudkach
3. Laboratorium Analityczne w Rudkach.

Celem podstawowej opieki zdrowotnej jest zachowanie i poprawa stanu zdrowia jednostki i rodziny połączonych wspólnym miejscem zamieszkania. W związku z tym, że pacjent ma prawo wyboru zarówno lekarza jak i przychodni, w której może się leczyć, nie wszyscy mieszkańcy Gminy korzystają z opieki zdrowotnej ośrodków zdrowia na terenie Gminy.

Podstawowa opieka zdrowotna obejmuje świadczenia diagnostyczne, lecznicze, pielęgnacyjne i rehabilitacyjne. Zakład Opieki Zdrowotnej w Nowej Słupi udziela świadczeń zdrowotnych służących zachowaniu, ratowaniu oraz poprawie zdrowia mieszkańców Gminy i nie tylko. Udziela świadczeń zdrowotnych zarówno w warunkach ambulatoryjnych, jak również domowych. W celu ułatwienia pacjentom dostępu do opieki specjalistycznej organizowane są konsultacje: urologiczne, kardiologiczne, onkologiczne. Przeprowadzane są również badania: wzroku słuchu, rtg klatki piersiowej, usg, badanie cholesterolu.

- **Struktura bezrobocia**

Rynek pracy w gminie Nowa Słupia zdominowany jest przez problem bezrobocia. Zjawisko to w ostatnim dziesięcioleciu cechowała spora zmienność w zakresie liczby bezrobotnych i struktury tego zjawiska.

Struktura bezrobocia według wykształcenia w gminie odpowiada tendencji w powiecie kieleckim i jak wynika ze statystyk, rośnie systematycznie liczba bezrobotnych z wyższym i średnim wykształceniem przy malejącej liczbie osób bezrobotnych z wykształceniem zasadniczym i niższym.

Problem bezrobocia w gminie w nieznacznym stopniu dotyczy mężczyzn, gdyż wg danych za 2008 r. stanowili oni ok. 53% ogółu bezrobotnych. Analizując strukturę wiekową osób bezrobotnych stwierdzić należy, że zawiera się głównie w przedziale wiekowym od 18 do 44 lat, których odnotowano 987 w na terenie gminy.

Poważnym problemem staje się również grupa osób pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy, a więc trwale bezrobotnych. Aktualnie grupa bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy stanowi ponad 59% ogółu bezrobotnych i jest tendencją krajową.

1.3.2 Pomoc społeczna

Na terenie Gminy Nowa Słupia obserwuje się coraz większe zubożenie mieszkańców, o czym świadczy wzrastająca liczba osób korzystających z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

GOPS mając na względzie realizowanie integracji społecznej współdziała z:

- placówkami służby zdrowia,
- prokuraturą i sądem rodzinnym,
- organizacjami społecznymi,
- Kościołem a w szczególności Caritas Diecezji Kieleckiej,
- policją,
- szkołami,
- władzami samorządowymi,
- Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Punktem Konsultacyjnym Uzależnień, itp.

Źródłem finansowania zadań pomocy społecznej jest Budżet Państwa i dochody własne Gminy. Z Budżetu Państwa pokrywane są świadczenia realizowane w ramach zadań zleconych, natomiast Samorząd Gminy finansuje świadczenia realizowane w ramach zadań własnych.

2 Analiza SWOT

Analiza SWOT jest efektywną metodą oceny strategicznej badanego podmiotu. Składa się ona z analizy miejscowości (analiza jej mocnych i słabych stron) oraz analizy jej otoczenia (szanse i zagrożenia). Nazwa SWOT jest akronimem stworzonym ze skrótów angielskich pojęć: **Strenghts** (mocne strony), **Weaknesses** (słabe strony), **Opportunities** (Szanse) i **Threats** (zagrożenia).

Głównym celem analizy SWOT jest określenie aktualnej i perspektywicznej pozycji miejscowości na tle innych. Biorąc pod uwagę ogólną zasadę zrównoważonego rozwoju miejscowości, w niniejszej analizie skoncentrowano się na następujących obszarach strategicznych:

Środowisko naturalne i ład przestrzenny,

Rozwój gospodarczy,

Rozwój społeczny.

Poniżej przedstawiono wyniki analizy SWOT, w ramach której wybrano czynniki, które mają związek z rewitalizowanym obszarem.

Mocne strony

- dogodne połączenie komunikacyjne (węzeł na 3 duże miasta)
- potencjał młodzieży
- czyste środowisko
- lokalny patriotyzm
- położenie u stóp Łysogór, Świętego Krzyża
- „baza wypadowa” do innych miejscowości w regionie.

Słabe strony

- zła nawierzchnia dróg; brak infrastruktury sportowo-rekreacyjnej
- estetyka osady
- miejski wzorzec funkcjonowania społeczności lokalnej (brak samoistnej aktywności)

- niedostateczna ilość miejsc rekreacji z wodą
- brak podstaw ekonomicznych miejscowości
- niedostateczna ilość gospodarstw agroturystycznych
- bezrobocie
- zaśmiecone środowisko (nikła świadomość ekologiczna)
- emisja spalin do atmosfery
- poprawa bezpieczeństwa.

Szanse

- Mała „Pętla Świętokrzyska”
- turystyka szkolna
- rozwój turystyki „okołowiejskiej”
- współpraca regionalna
- rozwój Internetu
- Programy pomocowe z Unii Europejskiej
- współpraca z partnerem zagranicznym
- programy rolno-środowiskowe
- znaczenia priorytetowe miejscowości w strategii gminy
- turystyka rodzinna
- zorganizowanie przedsiębiorców i producentów rolnych
- wsparcie postaw przedsiębiorczych
- życzliwość, akceptacja postaw aktywnych.

Zagrożenia

- obecny model rodziny
- migracja
- słabo rozwinięta sieć teleinformatyczna.

Analizując powyższe zestawienie stwierdza się, iż w ramach odnowy obszarów wiejskich należy przeprowadzić szereg działań dotyczących sfery gospodarczej, społecznej. Istotnym elementem odnowy są działania w aspekcie przestrzennym. Działania określone tutaj powinny uwydatnić mocne strony oraz umożliwić wykorzystanie czynników stwarzających szanse do dalszego rozwoju Nowej Słupi.

Jednocześnie działania te powinny niwelować słabe strony oraz ograniczać wpływ czynników zagrożenia. Istotnym elementem przeciwdziałania ubożenia i marginalizacji grup społecznych jest również prowadzenie działań o charakterze kulturalnooświatowym. Z punktu widzenia rozwoju gospodarczego ważne jest wspieranie rozwoju drobnej przedsiębiorczości.

3 Założenia Planu Odnowy Miejscowości Nowa Słupia

3.1 Planowane przedsięwzięcia

Przedsięwzięcia planowane do realizacji w ramach Planu Odnowy Miejscowości Nowa Słupia zostały bardzo starannie określone i dopasowane potrzeb społeczności lokalnej oraz odnowy i rozwoju sołectwa. Na etapie formułowania założeń do rodzaju i zakresu planowanych przedsięwzięć przeprowadzono w ramach konsultacji społecznych badanie ankietowe wśród ludności Nowej Słupi, następnie opracowano listę zadań, spośród których rada sołecka wskazała do umieszczenia w Planie Odnowy Miejscowości. Są to następujące zadania:

1. Przebudowa i wyposażenie świetlicy wiejskiej wraz z siłownią i zagospodarowaniem terenu
2. Wybudowanie placu zabaw
3. Uporządkowanie ciągów pieszych przy ul. Szkolnej i ul. Partyzantów
4. Budowa parkingu wraz z zatoczką na „gimbusa” przy Szkole Podstawowej
5. Wybudowanie lądowiska dla helikoptera przy remizie OSP
6. Budowa ścieżki rowerowej

3.2 Opis planowanych przedsięwzięć – stan istniejący i planowane działania

3.2.1 Przebudowa i wyposażenie świetlicy wiejskiej wraz z siłownią i zagospodarowaniem terenu

W chwili obecnej budynek, w którym ma być zlokalizowana świetlica wiejska jest zaniedbany i wymaga generalnego remontu. W ramach inwestycji planuje się:

1. Przebudowę budynku na parterze i piętrze

2. Wykonanie instalacji elektrycznej wraz z oświetleniem punktowym
3. Modernizacja instalacji centralnego ogrzewania wraz z wymianą grzejników
4. Wymiana stolarki okiennej i drzwiowej
5. Wyposażenie szatni
6. Wyposażenie świetlicy w meble, sprzęt audiowizualny, tablice interaktywną
7. Wyposażenie sali ćwiczeń (siłowni)
8. zagospodarowanie terenu – parking, ogrodzenie, miejsce do wypoczynku „na świeżym powietrzu”

3.2.2 Wybudowanie placu zabaw

Obecnie na terenie nie znajdują się żadne ogólnodostępne place zabaw.

W ramach zadania planuje się uporządkowanie obecnie istniejących placów w zakresie likwidacji niebezpiecznych i zniszczonych elementów oraz wybudowanie jednego, dużego i bezpiecznego placu zabaw wyposażonego w huśtawki, bujaki, karuzele, altany, piaskownice, równoważnie itp.

3.2.3 Uporządkowanie ciągów pieszych przy ul. Szkolnej i ul. Partyzantów

Wzdłuż w/w dróg nie ma w chwili obecnej chodników, a pobocza są wąskie i nieregularne. Niezbędne jest wybudowanie ciągów pieszych przy ulicach Szkolnej i Partyzantów. Przyczyni się to do zwiększenia bezpieczeństwa czynnego i biernego na drogach Sołectwa poprzez wybudowanie nowych linii oświetleniowych i zamontowanie nowoczesnych latarni oraz wykonanie montażu szyszan ograniczających prędkość pojazdów na jezdniach ulic.

3.2.4 Budowa parkingu wraz z zatoczką na „gimbusa” przy Szkole Podstawowej

Szkoła Podstawowa w Nowej Słupia jest jedna z dwóch największych placówek edukacyjnych w gminie. Obecne Zagospodarowanie terenu przy budynku szkoły uniemożliwia bezpieczne parkowanie przyjeżdżających tu pojazdów na wiele imprez, zawodów czy też olimpiad ogólnie gminnych

organizowanych w szkole. Brak jest również wydzielonego miejsca do zatrzymywania się i postoju autobusu dowożącego dzieci do szkoły. Istniejący stan bardzo negatywnie wpływa na stan bezpieczeństwa i komfortu osób przyjeżdżających do szkoły w Nowej Słupi.

W ramach działania planuje się budowę parkingu mogącego pomieścić jednocześnie kilkadziesiąt samochodów osobowych oraz kilkanaście autokarów. Uzupełnieniem systemu parkingowego będzie specjalna zatoczka autobusowa przeznaczona wyłącznie dla „gimbusa”.

3.2.5 Wybudowanie lądowiska dla helikoptera przy remizie OSP

Brak lądowiska dla jednostek Powietrznego Ratownictwa Medycznego jest ogromnym mankamentem Nowej Słupi. Biorąc pod uwagę fakt, iż Nowa Słupia jest stolica gminy, swoistym kurortem i baza turystyczną Gór Świętokrzyskich kwestia ratownictwa medycznego powinna być sprawą priorytetową. Same Dymarki Świętokrzyskie, które rokrocznie odwiedza kilkaset tysięcy ludzi, powinny posiadać odpowiednie zaplecze ratownicze w postaci profesjonalnego i dostępnego całą dobę lądowiska dla helikoptera.

Biorąc pod uwagę powyższe podjęto decyzje o jak najszybszym rozpoczęciu prac umożliwiających budowę lądowiska.

3.2.6 Budowa ścieżki rowerowej

Nowa Słupia jest punktem początkowym czerwonego szlaku rowerowego prowadzącego do Cedzyny oraz czarnego szlaku rowerowego prowadzącego do Opatowa. Jednakże na terenie miejscowości brak jest ścieżek rowerowych, będących swoistym „łącznikiem” tychże szlaków rowerowych. Niezbędne jest poprowadzenie przez miejscowości ścieżek rowerowych, które będą się zbiegały z trasa turystycznych szlaków rowerowych. Umożliwi to turystom mniej aktywnym rekreacyjną jazdę po atrakcyjnych terenach miejscowości, a dla osób podróżujących szlakami rowerowymi turystycznymi ścieżki będą zapewniały bezpieczny przejazd oznakowanymi ciągami.

4 Realizacja zadań wytypowanych do współfinansowania z działania Osi 3 „Odnowa i rozwój wsi”

Celem działania „Odnowa i rozwój wsi” jest poprawa jakości życia na obszarach wiejskich oraz zaspokojenie potrzeb społecznych, kulturalnych mieszkańców wsi oraz promowanie obszarów wiejskich. Przyjmuje się, że cel ten zostanie osiągnięty poprzez dokonanie inwestycji związanych z zagospodarowaniem przestrzeni publicznej. Efektem realizacji projektu będzie stworzenie warunków dla rozwoju społeczno-ekonomicznego obszarów wiejskich oraz wpłynie na wzrost atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej miejscowości.

Zadaniem wytypowanymi do współfinansowania z działania osi 3 „Odnowa i rozwój wsi” w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich jest:

- Przebudowa i wyposażenie świetlicy wiejskiej wraz z siłownią i zagospodarowaniem terenu - dzięki tej inwestycji zostanie podniesiona atrakcyjność kulturalna i turystyczna Sołectwa. Zostanie stworzone przyjazne dla dzieci i młodzieży miejsce spędzania wolnego czasu; zostanie poprawiona estetyka miejscowości oraz atrakcyjność zamieszkania. Ważnym aspektem jest również poszerzenie oferty dla turystów odwiedzających Góry Świętokrzyskie, którzy odwiedzają coraz prężniej działające gospodarstwa agroturystyczne. Dzięki swojej funkcji będzie stanowiła dla turystów alternatywę na „deszczowe dni”.

Przedsięwzięcie ujęte w niniejszym Planie Odnowy Sołectwa jest zgodne z podstawowymi założeniami zawartymi w strategicznych dokumentach dotyczących rozwoju Polski, województwa i gminy, w szczególności z dokumentami: Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia, Krajowy Plan Strategiczny, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2008 – 2013, Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego, Strategia Rozwoju Gminy Nowa Słupia na lata 2008 - 2015.

Finansowanie zewnętrzne opierać się będzie przede wszystkim o Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2008 – 2013, Oś Priorytetowa 3, działanie „Odnowa i Rozwój Wsi”.

Z analizy dokumentu Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013 wynika, iż wszystkie planowane w ramach niniejszego Planu Odnowy Miejscowości projekty mogą zostać sfinansowane w ramach PROW.

Zaplanowane w Planie Odnowy Miejscowości Nowa Słupia projekty mają na celu poprawę jakości życia mieszkańców wsi. Przyczynią się do tego inwestycje w obiekty pełniące funkcje publiczne oraz społeczno-kulturalne i rekreacyjne.

Wskazany powyżej cel ma przyczynić się do poprawy jakości życia mieszkańców miejscowości, aktywizacji społecznej, rozwoju turystyki oraz wzmocnienia kultury.

Zasadniczym celem przedsięwzięcia jest zdywersyfikowanie funkcji Sołectwa w zakresie integracji i aktywizacji społeczności lokalnej dla realizacji społecznie akceptowanego celu. Ponadto inwestycja ta pozytywnie wpłynie na urozmaicenie oferty w odniesieniu do wzrastających potrzeb społecznych w zakresie rozwoju zasobów ludzkich oraz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu. Efektem realizacji zadania będzie zwiększenie oferty kulturalnej nie tylko w opisywanej miejscowości, ale także w gminie, wyrównywanie szans i umożliwienie rozwoju zainteresowań dzieci i młodzieży.

Celem działania „Odnowa i rozwój wsi” jest poprawa jakości życia na obszarach wiejskich poprzez zaspokojenie społecznych i kulturalnych potrzeb mieszkańców wsi oraz promowanie obszarów wiejskich. Zakłada się, iż cel ten zostanie osiągnięty poprzez dokonanie inwestycji związanych z zagospodarowaniem przestrzeni publicznej, w tym utrzymaniem, odbudową i poprawą stanu dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi. Efektem realizacji projektów będzie stworzenie warunków dla rozwoju społeczno-ekonomicznego obszarów wiejskich i aktywizacji ludności wiejskiej. Inwestycje umożliwią rozwój tożsamości społeczności wiejskiej, zachowanie dziedzictwa kulturowego i specyfiki obszarów wiejskich oraz wpłyną na wzrost atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej obszarów wiejskich.

Zaplanowane w Planie Odnowy Miejscowości Nowa Słupia działania mają na celu poprawę jakości życia mieszkańców wsi. Przyczynią się do tego inwestycje w obiekty pełniące funkcje publiczne, społeczno-kulturalne i rekreacyjne, zagospodarowanie terenów zielonych wsi, przebudowa publicznej infrastruktury związanej z rozwojem funkcji turystycznych i społeczno-kulturalnych miejscowości.

5 Harmonogram rzeczowo-finansowy Planu Odnowy Miejscowości Nowa Słupia

HARMONOGRAM RZECZOWO-FINANSOWY PLANU ODNOWY MIEJSCOWOŚCI MOWA SŁUPIA								
TYTUŁ ZADANIA	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	RAZEM
1. Przebudowa i wyposażenie świetlicy wiejskiej wraz z siłownią i zagospodarowaniem terenu	400 000,00							400 000,00
2. Wybudowanie placu zabaw		90 000,00						90 000,00
3. Uporządkowanie ciągów pieszych przy ul. Szkolnej i ul. Partyzantów				100 000,00	100 000,00	50 000,00		250 000,00
4. Budowa parkingu wraz z zatoczką na „gimbusa” przy Szkole Podstawowej		400 000,00						400 000,00
5. Wybudowanie lądowiska dla helikoptera przy remizie OSP			50 000,00					50 000,00
6. Budowa ścieżki rowerowej					120 000,00	120 000,00	120 000,00	360 000,00
RAZEM	400 000,00	490 000,00	50 000,00	100 000,00	220 000,00	170 000,00	120 000,00	1 550 000,00

6 Wdrażanie Planu Odnowy Miejscowości Nowa Słupia

Stworzenie systemu zarządzania realizacją Planu ma decydujący wpływ na utrzymanie wysokiej dynamiki w całym procesie wdrażania. Stopniowe wygasanie entuzjazmu towarzyszącego procesowi tworzenia Planu wśród samorządu i mieszkańców bez odpowiedniego systemu mogłoby „doprowadzić Plan na półkę” z innymi, nieprzydatnymi dokumentami w dość krótkim czasie. System, o którym mowa to przede wszystkim:

- doskonalenie istniejących i tworzenie nowych instrumentów realizacji,
- monitorowanie realizacji celów i projektów,
- zmiany i aktualizacja Planu.

6.1 Instrumenty realizacji

Instrumenty prawno - administracyjne:

Najważniejszym narzędziem realizacji Planu jest budżet gminy. Stopniowe tworzenie budżetu zadaniowego powinno usprawnić zarządzanie środkami publicznymi oraz stworzyć czytelny obraz operacji finansowych przeprowadzanych przez Radę Gminy. Dynamika wdrażania Planu ma swoje odzwierciedlenie w kolejnych budżetach. Zadania wynikające z Planu realizowane ze środków budżetowych można stosunkowo łatwo zidentyfikować.

Instrumenty ekonomiczne i rynkowe:

Tworzenie dobrego klimatu dla rozwoju przedsiębiorczości, wyzwalanie lokalnych inicjatyw gospodarczych jest instrumentem, który usatysfakcjonuje mieszkańców pod względem rynkowym, jak i ekonomicznym oraz przysporzy budżetowi kolejnych podatników. Dlatego też uczestnictwo miejscowości, społeczności lokalnej w związkach celowych (stowarzyszenia, zrzeszenia itp.) jest nieodzowne w procesie odnowy i rozwoju miejscowości.

Instrumenty finansowe:

Stosowanie tak zwanego „montażu finansowego” przy dużych inwestycjach, to znaczy kumulacji środków pochodzących z różnych źródeł (fundusze UE, fundusze Norweski czy Szwajcarskie) na realizację kolejnych zadań wynikających z planu. Stopniowe przechodzenie od konstruowania budżetu według dotychczasowych reguł do tworzenia budżetu zadaniowego.

Instrumenty marketingowe:

Stworzenie odpowiedniego systemu marketingu miejscowości i gminy jako całości, (osiągnięcia samorządu, lokalnych przedsiębiorców, organizacji społecznych, mieszkańców i zasobów) ułatwi prowadzenie promocji wewnętrznej - skierowanej do mieszkańców gminy oraz promocji zewnętrznej. Stworzony system marketingowy przede wszystkim odpowie na pytania:

- kto?
- jakimi kanałami?
- z czym?
- do kogo?
- i za jakie pieniądze trafia z promocją?

7 Sposoby monitorowania, oceny i komunikacji społecznej

7.1 System monitorowania planu odnowy

Monitoring wspomaga proces zarządzania i dostarcza informacji o postępie realizacji i efektywności wdrażania zadań wynikających z Planu - począwszy od pojedynczego projektu, poprzez cel i priorytet, a skończywszy na osiągniętych efektach. W zależności od charakteru dostarczanych danych, monitoring dzielimy na rzeczowy i finansowy.

7.1.1 Monitoring rzeczowy

Monitoring rzeczowy dostarcza danych obrazujących postęp we wdrażaniu Planu oraz umożliwiających ocenę jego wykonania w odniesieniu do celów w Planie.

Dane skwantyfikowane, obrazujące postęp we wdrażaniu oraz rezultaty tych działań zostały podzielone na trzy kategorie:

Wskaźniki produktu

Odnoszą się one do rzeczowych efektów działalności. Liczone są w jednostkach materialnych, np. długość nowo budowanych dróg; liczba budynków poddanych renowacji; ilość firm, które otrzymały pomoc, itp.

Wskaźniki rezultatu

Odpowiadają one bezpośrednim i natychmiastowym efektem wynikającym z wdrożenia Planu. Takie mierniki mogą przybierać formę wskaźników materialnych (skrócenie czasu podróży, liczba mieszkańców objętych selektywną zbiórką odpadów, liczba wypadków drogowych, itp.) lub finansowych (zwiększenie sprzedaży eksportowej firm objętych danym działaniem, zmniejszenie nakładów na bieżące remonty obiektów zabytkowych itp.).

Wskaźniki oddziaływania

Obrazują one konsekwencje Planu wykraczające poza natychmiastowe efekty dla bezpośrednich beneficjentów. Oddziaływanie może odnosić się do efektów związanych bezpośrednio z podjętym działaniem, chociaż pojawiających się po pewnym czasie (oddziaływanie bezpośrednie), jak i do efektów długookresowych, oddziałujących na szerszą populację i pośrednio tylko wynikających ze zrealizowanego działania (oddziaływanie pośrednie).

Przykładowe wskaźniki oddziaływania to liczba innowacji wprowadzonych przez wsparte firmy czy instytucje w czasie 18 miesięcy po zakończeniu projektu (oddziaływanie bezpośrednie), czy wskaźnik zatrudnienia 24 miesiące od zakończenia realizacji projektu (oddziaływanie pośrednie).

7.1.2 Monitoring finansowy

Monitoring finansowy dostarcza danych dotyczących finansowych aspektów realizacji Planu, będących podstawą do oceny sprawności wydatkowania przeznaczonych na niego środków. Wójt Gminy prowadzi ciągły monitoring finansowy podjętych zadań, sporządza raporty, które prezentuje Radzie Gminy podczas kolejnych planowych Sesji Rady (wydatki poniesione w okresie objętym raportem, wydatki poniesione od początku realizacji zadania, stopień realizacji zadania %).

8 Sposoby oceny planu odnowy

Ocena Planu prowadzona będzie na podstawie składanych raportów z prowadzonego, monitoringu rzeczowego i finansowego, opisu rozbieżności, jeśli takie powstaną pomiędzy planem a wdrożeniem zadania oraz analizą przyczyn i skutków rozbieżności. Dodatkowo raporty zawierać będą informacje nt. postępu realizacji planu finansowego w okresie sprawozdawczym oraz prognozę w tym zakresie na rok następny.

Miernikami w prowadzonej ocenie będą wskaźniki np. nakład finansowy na 1 km drogi, ilość przyłączy wodociągowych w stosunku do ilości posesji w gminie. Ocena dokonana będzie w sprawozdaniu rocznym, które Wójt Gminy składa Radzie Gminy podczas sesji, na której udzielane jest absolutorium za działania w roku poprzednim. Ocena szczegółowa zadań Wynikających z Planu nastąpi po zakończeniu i rozliczeniu inwestycji.

9 Uspołecznienie procesu planowania i realizacji

Public Relations, którego zadaniem jest upowszechnianie zamierzeń Planu Odnowy Miejscowości Nowa Słupia wśród przyszłych beneficjentów, wykonawców i decydentów, opierać się będzie o trzy formy komunikacji:

- Internet
- Prasa lokalna i centralna
- Promocja i reklama bezpośrednia

Internet będzie głównym dostawcą informacji o Planie Odnowy Miejscowości Nowa Słupia. Internet służyć będzie komunikacji pomiędzy bezpośrednio odpowiedzialnym za wdrażanie Planu Odnowy Miejscowości Nowa Słupia (Urząd Gminy Nowa Słupia), a zainteresowanymi podmiotami samorządowymi, biznesowymi i organizacjami pozarządowymi.

Prasa lokalna i centralna służyć będzie jedynie upowszechnianiu informacji w różnych kręgach potencjalnych beneficjentów i wykonawców Planu Odnowy Miejscowości Nowa Słupia o istnieniu takiego dokumentu i sposobie jego monitorowania i wdrażania, kierując do źródła informacji, jakim będzie Internet.

Promocja i reklama bezpośrednia będzie skierowana do wybranych, potencjalnych wykonawców, inwestorów zidentyfikowanych na podstawie analizy przedsięwzięć inwestycyjnych zawartych w Planie Odnowy Miejscowości Nowa Słupia.

Powyższa promocja i reklama polegać będzie na bezpośrednim zapraszaniu do negocjacji wybranych podmiotów, mogących być partnerami w realizacji poszczególnych zamierzeń Planu Odnowy Miejscowości.

Istotnym elementem komunikacji społecznej będzie również:

- zapewnienie powszechnego dostępu do informacji o możliwościach ubiegania się o wsparcie ze środków funduszy strukturalnych na realizację projektów, służących rozwojowi regionalnemu dla wszystkich grup docelowych z terenu Nowej Słupi oraz całej Gminy,
- zapewnienie informowania opinii publicznej o zakresie i wymiarze pomocy wspólnotowej dla poszczególnych projektów i rezultatach działań na poziomie Gminy i sołectwa,
- inicjowanie dodatkowych działań promocyjnych o zasięgu lokalnym,
- zapewnienie współpracy z instytucjami zaangażowanymi w monitorowanie i realizowanie Planu w zakresie działań informacyjnych i promocyjnych poprzez wymianę informacji i wspólne przedsięwzięcia.